

07.05.2019

MIRĖ „ARKOS“ BENDRUOMENĖS ĮKŪRĖJAS ŽANAS VANJĖ

Jean Vanier (Žanas Vanjė) - „Arkos“ bendruomenės, kurioje priimami žmonės su intelekto negale, įkūrėjas. Žanas mirė sulaukęs 90 metų, apsuptas artimų giminių gegužės 7 dieną, 2 val. 10 min. Paryžiuje.

Tarptautinės Arkos federacijos vadovai *Stephan Posner* ir *Stacy Cates-Carney* paskelbė pranešimą: *„Žanas paliko mus po išskirtinai ilgo ir prasmingai nugyvento gyvenimo. Jo bendruomenė Trosly, visos „Arkos“ bendruomenės, „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės, daugelis kitų judėjimų ir tūkstančiai žmonių yra ir bus įkvėpti jo žodžių ir nešamos žinios.“*

NEEILINIS ŽANO VANJĖ PALIKIMAS

Be „Arkos“ bendruomenės, jis yra vienas iš bendruomenės „Tikėjimas ir Šviesa“ įkūrėjų. Žanas įkvėpė daugelio kitų asociacijų kūrimą. Jis išleido keturiasdešimt knygų ir įtakojo tūkstančius žmonių visame pasaulyje – garsių ir mažiau žinomų. Taikos kūrėjas, niekada nenustojęs liudyti apie praturtinantį solidarumą su intelekto negalę turinčiais žmonėmis, kurie yra itin pažeidžiami, nepaliovęs atstatyti jų orumą ir vietą visuomenėje.

GYVENIMAS, SKELBIANTIS VISUOTINĘ ŽINIĄ

Žanas Vanjė gimė 1928 m. rugsėjo 10 d. Ženevoje. Būdamas 13 metų antrojo pasaulinio karo metu jis mokėsi Karališkojo karinio jūrų laivyno koledže Dartmouth'e. 1945 m. jo tėvas buvo Kanados ambasadorius Paryžiuje, o motina - Raudonojo Kryžiaus pasiuntinė, todėl Žanas Paryžiuje galėjo dalyvauti ne viename oficialiame žmonių, išgyvenusių koncentracijos stovyklose, priėmimo. Kaip jis teigė, ši patirtis paženklinė visą jo gyvenimą. 1959 m. Žano tėvas, Džordžas Vanjė (*Georges Vanier*), buvo paskirtas dirbti Kanados generalgubernatoriumi.

Kai Žanui suėjo 23 metai, jis paliko karo laivyną, norėdamas „sekti Jėzumi ir dirbti taikos labui“. 1962 m. įgijo filosofijos daktaro laipsnį. 1964 metais, būdamas 36 metų, jis atrado negalės pasaulį: „*Lankiausi prieglaudose ir atradau didžiulį kančios pasaulį, apie kurį visiškai nežinojau. Kariniame jūrų laivyne pažinau pasaulį, grįstą efektyvumu, studijų dėka susipažinau su intelekto pasauliu. O čia atsidūriau „šauksmo“ pasaulyje, ir tai pakeitė mano gyvenimą.*

1964 m. rugpjūčio mėn. Žanas pakvietė du žmones su intelekto negale gyventi su juo mažame name *Trosly-Breuil* mieste Oise regione, kurį jis pavadino „Arka“ (*L'Arche*). Jie dalijosi įprastu kasdieniu gyvenimu, tarpusavio pagalba ir draugyste.

Nedidelis „Arkos“ namukas greitai tapo per mažas tiek savanoriams, kuriuos paliesdavo Žano konferencijos, tiek asmenims su negale - jie mielai palikdavo slegiančias institucijas. „Arkos“ namai pradėjo veikti Prancūzijoje ir visame pasaulyje - 1969 m. Kanadoje, 1970 m. Indijoje, 1974 m. Dramblio Kaulo Krante, 1975 m. Haityje, 1978 m. Australijoje - taigi visuose 5 žemynuose, labai skirtinguose religiniuose ir kultūriniuose kontekstuose. Tad menas „gyventi kartu“ plito greitai ir plačiai. Nuo 1981 m. Žanas palaipsniui pradėjo trauktis iš vykdomos atsakomybės už „Arką“. Šiandien tarptautinę Arkos federaciją sudaro 154 bendruomenės 38-iose pasaulio šalyse, penkiuose žemynuose.

1971 m. Žanas kartu su Mari Elen Matjo (Marie-Hélène Mathieu) įkūrė judėjimą „Tikėjimas ir Šviesa“, kuris kas mėnesį suburia žmones su intelekto negale, jų šeimas ir draugus. Šiandien 85 šalyse yra daugiau nei 1450 tokių bendruomenių.

ŽODIS, LEIDŽIANTIS PAŽEMINTIESIEMS ATSITIESTI

Prieš 20 metų Žanas, suformavęs žmones, galinčius perimti, paliko visus vykdomuosius vaidmenis „Arkos“ bei „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenėse. Tai buvo pavyzdingas ir išmintingas sprendimas, rodantis kitiems pavyzdį. Nuo tada jis atsidavė savo misijai: būti taikdariu ir gyventi brolyste su pačiais silpniausiais. Jį aplankė daugybė žmonių iš viso pasaulio, su pačiais įvairiausiais gyvenimo kontekstais ir istorijomis.

Žanas ir toliau rašė knygas bei straipsnius, kuriuose atskleidžiamas žmonių, turinčių intelekto negalę indėlis kuriant žmogiškesnę visuomenę. Per savo kasdieninę patirtį jis nuolat kreipė dėmesį į dovanas tų žmonių, kuriuos visuomenė dažnai palieka. Jo knygos buvo išverstos į 29 kalbas. Žanas Vanjė buvo apdovanotas Garbės legiono (Légion d'honneur) apdovanojimu (2017 m.), Kanados draugo ordinu, gavo Pacem Terris apdovanojimą (2013 m.) bei Templetono premiją (2015 m.) už išskirtinį indėlį patvirtinant dvasinį gyvenimo matmenį įžvalgomis, atradimais ir praktine veikla.

Memorialinė interneto svetainė: JeanVanier.larche.org

Daugiau informacijos Lietuvoje:

„Batzatos bendruomenė“ www.betzata.lt ir „Kauno Arka“ www.kaunoarka.lt